

26. november 2015

Samlenotat vedr. finansieringen af flygtningefaciliteten for Tyrkiet

1. Resume

Som led i den europæiske migrationsindsats pågår der drøftelser mellem EU og Tyrkiet omkring bekæmpelse af irregulær migration fra Tyrkiet til Europa. I forbindelse hermed har Kommissionen og den tyrkiske regering forhandlet en fælles handlingsplan, der er baseret på gensidige forpligtelser. Handlingsplanen vedrører bl.a. økonomisk bistand til Tyrkiet og håndteringen af migrations- og flygtningesituationen i landet.

Som opfølgning på EU-Tyrkiet handlingsplanen ventes der på EU-Tyrkiet topmødet d. 29. november politisk enighed om at mobilisere 3 mia. euro til en flygtningefacilitet for Tyrkiet. Kommissionen har vedtaget en særskilt afgørelse om en koordinationsmekanisme for henholdsvis medlemsstaternes og EU-budgettets bidrag.

Den politiske enighed om at mobilisere 3 mia. euro til en flygtningefacilitet ventes snarest efter topmødet udmøntet i en konkret finansieringsmodel. Kommissionen lægger op til finansiering via bilaterale bidrag på 2.500 mio. euro fra medlemslandene, som efterfølgende ventes udmøntet i en mellemstatslig aftale. Faciliteten skal herudover finansieres via 500 mio. euro fra EU's budget.

Finansieringen af flygtningefaciliteten for Tyrkiet fremlægges til forhandlingsoplæg, og der orienteres om Kommissionens afgørelse.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede den 23. september til en styrket dialog med Tyrkiet på alle niveauer med henblik på at identificere måder at støtte syriske flygtninge, styrke grænsekontrollen og bekæmpe menneskesmugling og menneskehandel i Tyrkiet.

Kommissionen og den tyrkiske regering har på den baggrund forhandlet en fælles EU-Tyrkiet handlingsplan, som blev budt velkommen af Det Europæiske Råd den 15. oktober. Medlemslandene gav ved samme lejlighed bl.a. politisk tilsagn om at styrke det politiske og finansielle engagement i Tyrkiet substantielt.

Handlingsplanen indeholder en betydelig mobilisering af midler i perioden 2015-16, særligt til humanitære indsatser ift. flygtninge i Tyrkiet. Desuden vil EU støtte Tyrkiet i et øget samarbejde om migration, bl.a. ved at gøre landet bedre i stand til at forhindre irregulær migration gennem landet, bekæmpe menneskesmuglere og til at opfylde EU's krav til visumliberalisering. Til gengæld vil Tyrkiet bl.a. styrke sin grænseforvaltning, herunder kystbevogtningen, lette mulighederne for tilbagesendelse til Tyrkiet og fra Tyrkiet til oprindelseslande, samt sikre registrering af flygtninge og give dem bedre adgang til sundhedsbehandling og uddannelse.

Som opfølgning på EU-Tyrkiet handlingsplanen vedtog Kommissionen d. 25. november en afgørelse om en koordinationsmekanisme for henholdsvis medlemsstaternes og EU-budgettets bidrag (flygtningefaciliteten for Tyrkiet). Der ventes på EU-Tyrkiet topmødet d. 29. november politisk enighed om finansieringen af Tyrkiet faciliteten.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant, da der er tale om en mellemstatslig aftale ved siden af EU's traktatgrundlag.

4. Formål og indhold

Der ventes på topmødet politisk enighed om et samlet finansieringstilsagn på 3 mia. euro til Tyrkiet. Kommissionen lægger op til bilaterale bidrag på 2.500 mio. euro fra medlemslandene, som efterfølgende ventes udmøntet i en mellemstatslig aftale vedtaget af medlemsstaterne. Kommissionen lægger endvidere op til at 500 mio. euro, ud af det samlede bidrag til faciliteten på 3 mia. euro skal finansieres fra EU's budget.

Som baggrund for den mellemstatslige afgørelse, som tilvejebringer medlemsstaternes bilaterale bidrag, har Kommissionen vedtaget en afgørelse om en koordinationsmekanisme for henholdsvis medlemsstaternes bidrag og EU-budgettets bidrag (Flygtningefaciliteten for Tyrkiet).

Det overordnede formål med faciliteten er at yde koordineret støtte til Tyrkiet til håndtering af de udfordringer, der er forbundet med det store antal asylansøgere og flygtninge fra Syrien, der pt. opholder sig i landet. Faciliteten skal yde bistand til såvel flygtningene som det tyrkiske samfund.

Konkret fastsætter Kommissionen, at faciliteten skal yde humanitær bistand, assistance til flygtninge og værtssamfundet, og bistand til de nationale og lokale myndigheder fsva. håndteringen af flygtningesituationen.

Kommissionens afgørelse etablerer et styringsorgan, der skal bestå af to repræsentanter fra Kommissionen og en repræsentant fra hvert medlemsland. Tyrkiet skal have status som observatør. Styringsorganet har til opgave at fastlægge prioriteter for faciliteten samt tildeling af midlerne til Tyrkiet. Der skal tilsigtes konsensus, men Kommissionen vil have den endelige beslutningsbemyndigelse.

Faciliteten skal være operationel fra 1. januar 2016. Der lægges op til, at faciliteten skal eksistere i 2016 og 2017, med mindre Kommissionen på et senere tidspunkt bestemmer at forlænge levetiden af faciliteten. Det forventes dog ikke, at en forlængelse af levetiden nødvendigvis vil kræve yderligere finansiering af faciliteten.

6. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets skal ikke høres i denne sag, da der er tale om et forslag i form af en mellemstatslig aftale.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Flygtningefaciliteten for Tyrkiet vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Statsfinansielle konsekvenser

Flygtningefaciliteten har statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionen lægger op til, at faciliteten finansieres af 500 mio. euro fra EU's budget og 2.500 mio. euro fra medlemslandene i form af bilaterale bidrag.

For så vidt angår de bilaterale bidrag på 2.500 mio. euro fra medlemslandene lægges der op til at anvende samme BNI-fordelingsnøgle som ved finansieringen af EU's budget. Såfremt faciliteten finansieres i sin nuværende form, vil Danmark skulle bidrage med et bilateralt bidrag på 358 mio. kr.

Det bemærkes, at Tyrkiet opgøres af OECD som et "øvre mellemindkomst" land. De nationale udgifter vil derfor kunne opgøres som udviklingsbistand i henhold til OECD's regler.

Fsua. finansieringen fra EU-budgettet på 500 mio. euro i alt, udgør Danmarks finansieringsandel ca. 72 mio. kr. EU-budgettets andel forventes at ville kunne finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget.

Et øget samarbejde med Tyrkiet omkring håndteringen af flygtningesituationen forventes også at kunne have positive statsfinansielle konsekvenser.

9. Erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser

Finansieringen af flygtningefaciliteten for Tyrkiet har ikke erhvervsøkonomiske eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Faciliteten har heller ikke konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

10. Høring

Ikke relevant.

11. Regeringens holdning

Det er efter regeringens opfattelse essentielt at reducere migrationspresset på EU's ydre grænser. I den sammenhæng er det vigtigt, at Tyrkiet bliver i stand til at håndtere det betydelige migrationspres landet er udsat for.

Regeringen støtter derfor etableringen af Tyrkiets faciliteten og den økonomiske støtte på 3 mia. euro til Tyrkiets håndtering af flygtningesituationen.

Der lægges fra dansk side vægt på, at midlerne fra EU's budget finansieres via omprioriteringer. Der lægges afgørende vægt på, at EU's udgiftslofter overholdes.

Fsva. de bilaterale bidrag fra medlemslandene lægger regeringen vægt på, at der anvendes en fair fordelingsnøgle. Danmark kan derfor støtte Kommissionens forslag om at anvende samme finansieringsnøgle som ved finansieringen af EU's budget.

Regeringen finder det vigtigt, at medlemslandene har indflydelse på den endelige udmøntning af midlerne under faciliteten, og at Tyrkiet har observatørstatus. Der lægges fra dansk side vægt på, at midlerne allokeres til migrations- og flygtningerelaterede udgifter. Dette omfatter primært humanitær bistand, inklusion af flygtningene i det tyrkiske samfund samt tiltag til at forhindre irregulær migration, herunder særligt gennem bekæmpelse af menneskesmugling, styrkelse af grænseforvaltningen og tilbagetagelse.

12. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være bred opbakning til etableringen af Tyrkiet faciliteten og den økonomiske støtte til Tyrkiets håndtering af migrations- og flygtningesituationen.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.